

Generalna Dyrekcja Archiwów Państwowych Bawarii ([Generaldirektion der Staatlichen Archive Bayerns in München](#)) i Archiwum

Państwowe w Pilźnie (

[Státní oblastní archiv v Plzni](#)

) realizują projekt, którego celem jest wirtualne połączenie zespołów archiwalnych z obszaru Górnego Palatynatu (niem. Oberpfalz) i kraju pilzneńskiego, rozłączonych w wyniku podziału Europy po drugiej wojnie światowej. Elementem łączącym te dwa odrębne obszary geograficzne byli Niemcy sudeccy- mniejszość narodowa zamieszkała na terytorium Czech, Moraw i Śląska w Kraju Sudetów, po II wojnie światowej (lata 1945-1950) przesiedlona do Niemiec i Austrii. Mniejszość ta w roku 1930 wynosiła 3,2 mln w 1930 (22,3% mieszkańców Czechosłowacji). W archiwach czeskich znajduje się duża ilość zespołów archiwalnych dotyczących Niemców sudeckich i przygranicznych terenów Bawarii. Z drugiej strony, Bawarskie Archiwum Główne (Bayerische Hauptstaatsarchiv) przejęło jako depozyt Archiwum Niemców Sudeckich (Sudetendeutschen Archivs), którego zasoby w znacznej mierze obejmują teren dzisiejszych Czech. Dokumenty dzisiejszego Archiwum Niemców Sudeckich zostały przeniesione przez granicę, przez wysiedlaną po zakończeniu II Wojny Światowej ludność niemiecką. Były to głównie akta miejskie, gminne, kościelne, szkolne i inne o znaczeniu regionalnym. W Archiwum Państwowym w Ambergu (

[Staatsarchiv Amberg](#)

) znajdują się także inne niezwykle istotne dla pogranicza niemiecko- czeskiego akta klasztoru Waldsassen, którego posiadłości obejmowały ponad 700 km kw., i który przez wieki oddziaływał również na terytorium Czech, chociażby poprzez podległe mu domy klasztorne w Oseku i Kutnej Horze.

Po stronie bawarskiej zdigitalizowane zostaną dokumenty Sudetendeutschen Archivs, akta klasztoru cystersów Waldsassen (ok.1.900 dokumentów z lat 1132 - 1797), oraz kroniki gminne, zawierające bogaty materiał fotograficzny z lat od lat 80-tych XIX w. do 1945 r.

Do strony czeskiej należy zdigitalizowanie bogatych zbiorów ksiąg metrykalnych (ok. 11tys.) z okręgu Pilzno i Karlsbad z lat 1531 – 1949. Ponadto projekt obejmuje digitalizację zespołów archiwalnych przechowywanych w archiwach powiatowych podległych archiwum w Pilźnie, w których, jak policzono, znajduje ponad 1700 kronik miast, gmin, parafii, szkół i innych organizacji obrazujących bogate życie społeczno –polityczne ludności niemieckiej na tym terenie. Bardzo cenne dla uzupełnienia zasobu aktowego, stanowią materiały fotograficzne, których wielkość szacowana jest na ponad 90 tys. zdjęć. Innym niezwykle ważnym elementem projektu jest włączenie do niego, średniowiecznego zasobu Archiwum Powiatowego w Chebie, gdzie w zespole akt miasta Cheb (niem. Eger) znajdują się liczne dokumenty o proveniencji cysterskiego klasztoru Waldsassen. Akta klasztoru zostaną umieszczone również na międzynarodowym portalu „[Monasterium](#)“, gdzie już prezentowane są akta innych klasztorów czeskich i bawarskich.

Bezpośrednimi liderami projektu po stronie niemieckiej są Archiwum Państwowe w Ambergu i Bawarskie Archiwum Główne w Monachium, po stronie czeskiej za Archiwum Państwowe Pilźnie i archiwa powiatowe w Chebie i Karlovych Warach.

Wpisany przez Jolanta Leśniewska

poniedziałek, 08 października 2012 17:33 - Poprawiony poniedziałek, 08 października 2012 17:39

Obie strony zobowiązane są do naukowego opracowania materiałów archiwalnych, wzajemnej współpracy, wymiany doświadczeń i informacji. Pomysł łączenie archiwów ponad granicami państwowymi nie jest nowy. Czesi współpracują na tym polu także z archiwami austriackimi, czego efektem jest wspólna strona internetowa poświęcona aktom metrykalnym - Acta publica <http://actapublica.eu/item/>

Efekty realizacji projektu (zakończenie planowane jest w 2013) są już dostępne w sieci. Stworzenie wspólnego portalu umożliwi prezentację całości zasobu pogranicza niemiecko –czeskiego, części zwanej Bohemika i Sudetika oraz już dziś daje wgląd badaczom zasobu archiwalnego po obu stronach granicy. Historia, która dzieliła przez wiele stuleci narody, dzisiaj daje możliwości współdziałania, nowego spojrzenia na trudne zagadnienia historyczne oraz łączenia, a nie dzielenia – na razie, łączenia wirtualnego zasobów archiwalnych.

Na podstawie: [Porta Fontium](#)

Jolanta Leśniewska
AP Płock/ O w Kutnie